

Det blåser kallt...Det blåser högervindar överallt...

En studie om radikalhögerpopulism och
Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona

Johanna Schmidt

Abstract

This paper aims to present a theoretical understanding of the emergence of extreme right-wing populist parties (ERP), and more specifically the electoral breakthrough of the ERP party, *Sverigedemokraterna* in the municipality of Karlskrona. By doing so the study is constructed as a theoretical framework, where the empirical material and the theoretical aspects are interwoven. This means that the theoretical framework also functions as an analytical part. The paper shows how *Sverigedemokraterna* could be understood as an ERP party, based on e.g its populist anti-establishment critique, and its critique towards the “immigrant issue”. Furthermore, the study shows how different theoretical aspects, such as political opportunities, niches on the electoral arena, changes in cleavages structures and frame transformations, could be important tools for a theoretical understanding of the emergence of ERP parties, hence the electoral breakthrough of *Sverigedemokraterna* in the municipality of Karlskrona. The paper also explores how a “rational approach” could be useful, concluding its absence of usefulness in this particular study.

Keywords: Karlskrona municipality, Sverigedemokraterna, theoretical framework, electoral breakthrough, emergence of ERP parties

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Disposition	2
2	Metod och material	4
2.1	Teoretiskt ramverk	4
2.2	Fallstudien som metod	5
2.3	Materialdiskussion	5
2.4	Begreppsdiskussion.....	6
2.5	Varför Sverigedemokraterna?	6
2.6	Varför Karlskrona?.....	7
3	Bakgrundskapitel	8
3.1	Sverigedemokraterna och den nationella rörelsen	8
3.1.1	Tidig strategi	9
3.2	Karlskrona basfakta.....	10
4	Teoretiskt ramverk	12
4.1	Radikal högerpopulism, vad är det?	12
4.1.1	Populism.....	13
4.1.2	Sverigedemokraternas etno- nationalistiska doktrin	15
4.2	Strukturteoretiska infallsvinklar	16
4.2.1	Politiska möjlighetsstrukturer	16
4.2.2	Nischer på väljararenan	16
4.2.3	Dealignment och realignment processer	17
4.2.4	Politisering av nya frågor	18
4.2.5	Frame transformations.....	20
4.2.6	Hur de etablerade partierna handlar	20
4.3	En rationalistisk approach	22
4.3.1	Spridningseffekten	22
4.3.2	Wörlunds tes.....	23
4.3.3	Utbildningsnivå	24
5	Sammanfattande diskussion.....	26
6	Referenser	28

1 Inledning

”Sverige är ett sjukt samhälle därför att medborgaren inte trivs... Ett befolkningsmässigt homogent samhälle, har bättre förutsättningar för att nå en fredlig och demokratisk utveckling”

(Sverigedemokraternas principprogram 2006)

Sverigedemokraterna är Sveriges största parti utanför riksdagen och har sedan starten 1988 skördat enorma framgångar på landstings och kommunalpolitisk nivå. Sverigedemokraterna är ett uttalat nationalistiskt parti med rötter i den svenska nationella rörelsen, med kopplingar till fascistiska och nazistiska idéströmningar. Partiet tar idag öppet avstånd från nazism, biologisk rasism och antisemitiska konspirationsteorier, och har arbetat hårt för att bygga upp en respektabel och seriös fasad. I likhet med många andra populistiska och främlingsfientliga partier runt om i Europa, karaktäriseras Sverigedemokraternas ideologiska linje av kulturell essensialism, baserat på etno-pluralistisk nationalism och främlingsfientlighet. Enligt partiets principprogram från 2002, är en utav Sverigedemokraternas viktigaste politiska målsättning att ”försvara den svenska nationella identiteten” (se Rydgren 2005a:119). Valet 2006 kan utan tvekan ses som partiets hittills största seger med mandat i 145 av landets 290 kommuner, vilket innebär att Sverigedemokraterna nu finns representerade i varannan svensk kommun.

Karlskrona är en av de kommuner där partiet vunnit stora sympatier och är Sverigedemokraternas näst starkaste fäste i landet, med en ökning från 3 mandat i valet 2002 till hela 8 mandat 2006. Detta innebär att Sverigedemokraterna är det tredje största partiet representerade i kommunfullmäktige. Karlskrona styrs av en bräcklig blågrön majoritet som i praktiken kommer att bli beroende av antingen socialdemokratiska eller Sverigedemokratiska röster för att få igenom sina förslag i kommunfullmäktige. Än så länge har alla de etablerade partierna uppvisat en enad front, och tillämpat en *cordon sanitaire*, där ett formellt samarbete med Sverigedemokraterna har varit uteslutet (BLT 22/9 2006). Fyra år är dock en lång tid, och den bräckliga majoriteten kan mycket väl tvinga fram ett samarbete, vilket implicerar stora möjligheter för Sverigedemokraterna att vara med och utforma det kommunalpolitiska arbetet.

1.1 Syfte och frågeställning

Sverigedemokraternas framgångar på det kommunalpolitiska planet i Karlskrona, fick mig att fundera på hur det kommer sig att ett nationalistiskt parti, med ett

klart främlingsfientligt budskap och tydliga gränsdragningar mellan ”vi och dom”, har lyckats få ett så starkt väljarstöd?

Min vetenskapsteoretiska utgångspunkt som självfallet avspeglar sig i utformningen av denna uppsats, bygger på uppfattningen om att samhällsvetenskaplig forskning inte handlar om att *förklara* utan istället om att försöka *förstå* (jfr Lundquist 1993:67f). Ett första syfte med uppsatsen kommer således att utgöras av ambitionen att söka ge en teoretisk förståelse för Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona. Detta leder oss fram till uppsatsens frågeställning som lyder:

På vilka sätt kan Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona förstås?

Som nämnts i inledningen föreligger det stora ideologiska likheter mellan Sverigedemokraterna och andra etno-nationalistiska partier runt om i Europa, som Jean- Marie Le Pens *Front National*, Pia Kjaersgaards *Dansk Folkeparti* eller Jörg Haiders *Freiheitliche Partei Österreichs* för att nämna några. I enlighet med rådande teoribildning och begreppsapparat kring dessa partier som går under beteckningen *RadikalHögerPopulism* eller RHP- partier, kommer jag att tolka och analysera Sverigedemokraterna som en del av denna partifamilj (Rydgren & Widfeldt 2004:211).

Ett ytterligare syfte med uppsatsen blir därmed att utarbeta ett teoretiskt ramverk, där jag söker ge en teoretisk infallsvinkel för att analysera RHP- partier, deras ideologiska grund, samt hur framväxten av dessa kan förstås. Syftet med ramverket är också att tydliggöra vissa teoretiska begrepp, samt visa hur Sverigedemokraterna kan förstås som ett RHP- parti med en etno- nationalistiskt doktrin. I ramverket kommer de teoretiska infallsvinklarna vävas samman med det empiriska materialet, vilket innebär att det teoretiska ramverket också fungerar som en analysdel

Genom konstruktionen av det teoretiska ramverket är det min förhoppning att jag kommer att uppnå uppsatsens syften: att söka ge en teoretisk förståelse för framväxten av RHP- partier, och Sverigedemokraternas framgångar på det kommunalpolitiska planet i Karlskrona.

1.2 Disposition

Uppsatsen inleds med *det andra kapitlet* som utgörs av en metod och materialdel. I nästkommande avsnitt, *kapitel tre* återfinns en bakgrundsbeskrivning av Sverigedemokraterna, samt basfakta om Karlskrona kommun. *Kapitel fyra* utgörs av det teoretiska ramverket. Här kommer viktiga teoretiska verktyg att presenteras, som tillsammans med mitt empiriska material, även kommer att fungera som en analysdel. Begrepp som populism, rasism och etno- nationalism

kommer också att diskuteras och lyftas fram. I det *femte kapitlet* avslutas uppsatsen genom en sammanfattande diskussion, där slutsatser kommer att dras.

2 Metod och material

Det metodologiska tillvägagångssättet styrs ofta på basis av vilken typ av frågor som avses att problematiseras och undersökas (Marsh & Stoker 2002:202f). Då min studie dels syftar till utarbetandet av ett teoretiskt ramverk, består detta kapitel av en beskrivning av mitt tillvägagångssätt. Jag kommer även att föra en diskussion kring fallstudiens metodologiska för och nackdelar, samt presentera mitt material och diskutera eventuell begreppsproblematik.

2.1 Teoretiskt ramverk

I enlighet med uppsatsens syfte kommer jag att utarbeta ett teoretiskt ramverk. Existerande teoribildning och begreppsapparat kring RHP-partiers framväxt, kommer att kombineras med mer generella teorier, om nya partiers uppkomst och väljarmässiga framgångar. I det teoretiska ramverket kommer jag att väva samman de teoretiska infallsvinklarna med mitt empiriska material om Sverigedemokraterna och Karlskrona. Detta innebär att ramverket även fungerar som en analysdel.

Det teoretiska ramverket utgörs i huvudsakligen av tre delar. *Den första delen* kan främst karaktäriseras som en begreppsdiskussion. Här kommer jag att föra ett resonemang kring begrepp som radikalhögerpopulism, populism och rasism. Jag visar även hur Sverigedemokraterna kan förstås som ett RHP-parti med en etno-nationalistisk doktrin.

Den andra delen av det teoretiska ramverket, bygger på ett relativt abstrakt strukturteoretiskt resonemang, kring förståelsen av RHP-partiers framväxt, och väljarmässiga framgångar. Aspekter som *realignment* och *dealignment processes*, *frame transformations* och politiska möjlighetsstrukturer, kommer att diskuteras och lyftas fram.

Den tredje delen, är utarbetat i enlighet med en rationalistisk teoribildning, kring nya partiers uppkomst och väljarmässiga framgångar. Trots att denna studie inte tar sin utgångspunkt i en rationalistisk/positivistisk vetenskapssyn, menar jag att det ändå skulle kunna vara fruktbart för mitt syfte, att använda mig av dessa teoretiska verktyg. I denna del introduceras således möjliga teoretiska infallsvinklar (eller hypoteser), som sedan kommer att appliceras på fallet Karlskrona.

Genom utarbetandet av det teoretiska ramverket, där empiri och teori kommer att sammanfogas till en analys, är det min förhoppning att jag kommer att uppnå uppsatsens främsta syften: att ge en teoretisk förståelse för framväxten av RHP-partier, och Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona.

2.2 Fallstudien som metod

För att kunna ge en teoretisk förståelse för RHP- partier och Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, ter det sig naturligt att föra en diskussion om fallstudiens metodologiska för och nackdelar. Fallstudier används ofta för att pröva bärkraften i en eller flera teorier, vilket jag kommer att göra i min uppsats (Merriam 1994:18). Även om själva termen *fallstudie* (case studies) är ett välkänt och ofta använt begrepp inom den akademiska diskursen, råder det en oenighet om vad det egentligen går ut på.

I min uppsats kommer jag dock att utgå från Wilsons beskrivning av en fallstudie som en process där man: ”strävar efter att beskriva och analysera en viss enhet i kvalitativa och helhetsinriktade termer, ofta kontinuerligt under en viss tidsperiod” (Wilson 1979 citerad i Merriam 1994:25). Även Guba & Lincolns beskrivning av fallstudien som en metod som syftar till att: ”visa på egenskaperna hos den klass av företeelser som fallet är ett exempel på” (Guba & Lincoln 1981 citerad i Merriam 1994:25), stämmer väl överens med uppsatsens syfte.

Fallstudien kritiseras ofta framförallt från positivistiskt håll för dess svaga generaliseringsgrund och för att inte kunna bidra med någon kunskap bortom det egna fallet (Merriam 1994:47f). Då det varken är min ambition eller min epistemologiska övertygelse att presentera en universell förklaring till vare sig RHP- partiets framväxt, eller Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, anser jag mig därmed kunna bortse från eventuell kritik av detta slag.

Fördelarna med att göra en fallstudie är många. Metoden ger framförallt en ansenlig insikt och upplysning om en viss företeelse, som annars hade varit svår att uppnå eller få tillgång till (Merriam 1994:46). Vidare menar jag precis som Merriam att en utav fallstudiens viktigaste uppgifter är att öka kunskapsbasen inom ett visst område, vilket passar bra ihop med uppsatsens huvudsakliga syfte och fokus (se Merriam 1994:46).

2.3 Materialdiskussion

Då denna uppsats främst kan karaktäriseras som en kvalitativ teoretisk litteraturstudie, kommer det huvudsakliga materialet att utgöras av vetenskapliga tryckta framställningar så som avhandlingar, artiklar, uppsatser och tidskrifter. Jag kommer även att använda mig av dagstidningar, uppslagsverk, information från Internet, samt av ett viss mått av populärvetenskapliga framställningar. Fördelen med underlaget är att läsaren på ett snabbt och effektivt sätt kan få tillgång till källor och material om så skulle önskas. Självfallet hade även primärmaterial i form av exempelvis intervjuer, kunnat medföra en extra krydda. Då studien främst syftar till, att genom det teoretiska ramverket, ge en ökad teoretisk infallsvinkel och förståelse till framväxten av RHP- partier, och Sverigedemokraternas

framgångar i Karlskrona, utgör dock det valda materialet en tillfredsställande grund.

2.4 Begreppsdiskussion

Sverigedemokraternas politiska begreppsapparatur utmärks av kategoriseringar som baseras på kulturessentiella ställningstaganden gällande exempelvis folkslag och nationaliteter. Ofrånkomligen innebär detta att även jag åtskilliga gånger, kommer att använda mig av vissa begrepp som exempelvis ”invandrare”, som om de vore enhetliga eller fasta kategorier. Då min ontologiska utgångspunkt grundar sig på uppfattningen om språkets diskursiva makt, är jag medveten om vilka problem denna begreppsanvändning kan skapa i form av ytterligare diskriminering och stigmatisering (se Foucault 2002, Marsh & Stoker 2002:138). Detta har dock aldrig varit mitt syfte eller min mening. Precis som Wahl, och många med henne, menar jag dock att det inte går att tala om en företeelse utan att benämna det (se exempelvis Wahl 2001). För att kunna genomföra min studie om RHP- partiet Sverigedemokraterna, har det därför varit nödvändigt att använda mig av vissa begrepp, som för den sakens skull inte bör uppfattas som enhetliga element eller kategoriseringar.

2.5 Varför Sverigedemokraterna?

Det finns åtskilliga anledningar till varför jag har valt att uppmärksamma Sverigedemokraternas väljarmässiga framgångar. Som framkommit av inledningen skördade Sverigedemokraterna enorma framgångar i valet 2006, vilket indikerar att det både finns en grogrund och starkt stöd för den främlingsfientliga politik som Sverigedemokraterna lanserar. Detta indikerar att partiet inte längre kan avfärdas som ett obetydligt ytterkantparti utan reellt politisk inflytande. Ökade kommunala mandat medför också att partiet blir allt synligare i respekterade sammanhang, vilket kan bidra till ökad legitimitet. Likaså innebär ökade kommunala mandat vissa ekonomiska fördelar, exempelvis i form av partistöd. I valet 2006 var Sverigedemokraterna exempelvis det enda utomparlamentariska partiet, som fick gratis valsedlar utlagda i samtliga vallokaler och postkontor.

Framgångarna bör även ses i ljuset av ett eventuellt hot om framtida riksdagsrepresentation. Om Sverigedemokraterna skulle lyckas få minst 12 procent av väljarna i en valkrets, medför detta att riksdagsmandat skulle vara möjliga att uppnå trots 4 procents spärren (Wernersson & Sandberg 2005:4). Jag anser därför att det är viktigt att uppmärksamma den tydliga trend som pekar på att ett nationalistiskt parti, med ett klart främlingsfientligt budskap har kommit

att få en alltmer ökad politisk legitimitet. Historien visar också på de ödesstigna konsekvenser som kan uppkomma, om den här typen av partier inte tas på allvar utan avfärdas som betydelselösa.

2.6 Varför Karlskrona?

Varför har jag då valt Karlskrona som ett föremål för min studie? Valet av Karlskrona som fall grundar sig på en rad olika anledningar. För det första utgör Karlskrona en utav de kommuner där Sverigedemokraterna ökade markant i 2006 års val. Detta gör Karlskrona relevant och representativt för min studie om RHP-partiers ökade väljarmässiga framgångar. Karlskrona är även intressant av den anledningen att staden historiskt sett har haft en stark koppling till den svenska nationella rörelsen. Exempelvis har den nazistiska organisationen Nationalsocialistiskfront (NSF), sedan början av 1990-talet ett utav sina starkaste fästena i just Karlskrona.

Vidare bör också nämnas att det även föreligger ett personligt intresse av att studera just Karlskrona då jag själv är uppvuxen i staden, vilket till en viss mån givetvis har föranlett mitt val. Här vill jag dock passa på att betona att min epistemologiska utgångspunkt bygger på uppfattningen om att forskning aldrig kan vara objektiv eller neutral. Detta innebär att jag inte uppfattar att min relativa "närhet" till det valda fallet, därför på något sätt skulle kunna vara problematisk eller bekymmersam (jfr Lundquist 1993:68, Marsh & Stoker 2002: 26 f). Snarare ser jag det som en fördel att min personliga närhet och erfarenhet av staden har väckt ett intresse, vilket i sin tur har föranlett och motiverat mig till att utarbeta en teoretisk förståelse för RHP-partiers framväxt och Sverigedemokraternas väljarmässiga framgångar.

3 Bakgrundskapitel

I kommande avsnitt kommer jag att ge en bakgrundsbeskrivning till Sverigedemokraterna och Karlskrona. Avsikten med detta relativt faktsäckade och historiska avsnitt, är att bland annat med stöd av Larsson & Ekman (2001), visa hur Sverigedemokraterna har en direkt anknytning i form av en gemensam historia, till många utav dagens nynazistiska partier och organisationer. Då jag precis som Bjereld anser att all forskning kräver en viss förförståelse (jfr. Bjereld mfl 1999:14), vill jag också passa på att ge läsaren en viss inblick och förförståelse av både staden Karlskrona och Sveriges största RHP- parti: Sverigedemokraterna.

3.1 Sverigedemokraterna och den nationella rörelsen

Larsson & Ekman (2001), har genomfört en studie där de driver tesen att Sverigedemokraterna har en direkt koppling till vad de kallar den ”svenska nationella rörelsen”¹. Genom att beskriva den process som föregick partibildningen, visar de hur ett flertal personer som var aktiva i olika nazistiska och rasistiska organisationer, senare kom att medverka i bildandet av Sverigedemokraterna (Larsson & Ekman 2001:8,325). Trots att Larsson & Ekman har fått utstå en del kritik, främst för studiens bristande teoriförankring (se Erlingsson 2005b:172), menar jag att dess noggranna rekonstruktion av tiden före partibildandet, ändock utgör en tillfredsställande grund för avsnittets syfte.

Den nationella rörelsen omfattas av ett flertal olika inriktningar och perspektiv som bygger på extremkonservativa, nationalistiska och fascistiska idétraditioner (Tvärsnitt nr 2:2002). Enligt Larsson & Ekman har rörelsen karaktäriserats av en stor rörlighet med medlemmar som tenderar att vandra mellan de olika grupperna, tidvis är dubbelorganiserade, tidvis samarbetar eller bedriver interna fraktionsstrider (Larsson & Ekman 2001:85)

I Sverige kom partier som *Svenska Nationalsocialistiska Partiet* (SNSP) och *Nationalsocialistiska Arbetarpartiet* (NSAP), att utgöra den tidiga nationella rörelsens kärna. Dessa partier hade starka kopplingar till både Mussolinifascismen och den tyska nazismen (Larsson & Ekman 2001:27,33). I slutet av 1970-talet bildades en organisation vid namn *Bevara Sverige Svenskt* (BSS). BSS uppkom i kölvattnet av 1930-talets nationella rörelse, men kom att mer eller mindre att stryka alla referenser till rasbiologi och nazism för att istället koncentrera sig på

---

¹ Den svenska nationella rörelsen definieras av Larson & Ekman som: ”den politiska intresse gemenskap som formulerade 1930-talets antidemokratiska och antisemitiska budskap” (Larsson & Ekman 2001:8).

kulturessentiella uppfattningar eller kulturell rasism. I BSS partiprogram från 1982 går det exempelvis att läsa att:

”Endast etniskt besläktade människor från kulturellt närstående länder ska principiellt kunna accepteras som invandrare i Sverige” (Citerat i Larsson & Ekman 2001: 75).

Som jag senare kommer att visa, utgör denna etno- nationalistiska doktrin grunden för Sverigedemokraternas nuvarande politiska identitet.

BSS kom dock aldrig kom att bli det landsomfattande parti för den nationella rörelsen som dess ledning hade hoppats på. Efter en mängd av interna bråk och sammanslagningar med andra ytterkantpartier som exempelvis *Sverigepartiet*, splittrades slutligen organisationen i två förgreningar (Larsson & Ekman 2001:84). Den ena grenen - en minoritet utgjordes av en mer militant och nynazistisk falang. I stort sett alla nazistiska grupperingar som finns i Sverige idag som *Nationalsocialistisk Front* (NSF), *Blood and Honour*, *Nationell Ungdom* med flera, härstammar på ett eller annat sätt från denna förgrening av 1980- talets BSS. Idag utgör dessa grupper ungefär en procent av den svenska nationella rörelsen (Slätt 2004:23).

Den andra förgreningen av BSS fraktionen, hade kommit till insikt om att antisemitiska konspirationsteorier inte direkt bäddade för ett politiskt framgångskoncept. Denna falang kom istället att inspireras av mer respekterade och framgångsrika högerextrema rörelser runt om i Europa som Jean-Marie Le Pens *Front National* (Slätt 2004:24). Det var inom denna förgrening som Sverigedemokraterna skulle komma att växa fram, för att så småningom bli Sveriges största RHP- parti.

3.1.1 Tidig strategi

Sverigedemokraternas första år som ett politiskt parti kan inte direkt beskrivas som en framgång, och i riksdagsvalet 1988 fick partiet endast ett 1000 tal röster (Lodenius & Larsson 1991:46). De första åren efter partibildningen arbetade partiledningen hårt för att framställa Sverigedemokraterna som ett respektabelt och demokratiskt parti.

Genom att snegla på hur många andra RHP- partier runt om i Europa hade lyckats att vinna framgång och väljarstöd, började Sverigedemokraterna arbeta i liknade riktning för att nå ökad legitimitet och väljarstöd. Man utgick främst från två strategier: dels genom att bearbeta och försöka etablera sig i mindre kommuner, dels genom att försöka undvika kopplingar till nazism och fascism och de tidiga grupperingar som partiet var arvtagare till (Lodenius & Larsson 1991:45). För att kunna skaka av sig alla referenser och kopplingar till sitt mörka förflutna infördes exempelvis uniformsförbud i partisammanhang 1996, vidare tog partiet även öppet avstånd från nazism och antisemitism 1999 (Rydgren & Widfeldt 2004:215).

Sverigedemokraternas framgångar på det kommunalpolitiska planet runt om Sverige grundar sig därmed på en ytterst medveten strategi, då partiet redan tidigt hade ambitionen att först etablera sig i ett begränsat antal kommuner och

landsting, innan man skulle gå vidare till ett nationellt riksdagsplan. Detta blir också tydligt med tanke på de senaste årens valresultat, där Sverigedemokraterna har satsat enorma resurser på att etablera sig som ett trovärdigt och seriöst lokalt förankrat parti, för väljarkåren att räkna med. Den strategi och mobilisering som kännetecknar Sverigedemokraternas tidiga år, kom alltså att bli det recept man skulle komma att hålla fast vid, och som skulle föra partiet i riktning mot att bli Sveriges största parti utanför riksdagen.

3.2 Karlskrona basfakta

Karlskrona grundades 1680 som huvudbas för den svenska flottan, med ett centrum som är byggt på öar. Vid ingången av år 2006 hade kommunen, som är residensstad i Blekinge län, 61833 invånare, varav cirka 3.5 procent var utländska medborgare. Motsvarande siffra för hela riket ligger på 5,3 procent, vilket innebär att andelen utländska medborgare alltså är något lägre än landets genomsnitt. I mars 2006 omfattades den totala öppna arbetslösheten av 8 procent, vilket är något högre än rikets genomsnittliga 7 procent (SCB/arbetsmarknad).

De flesta arbetstillfällena finns inom den offentliga sektorn där kommunen, landstinget och marinen utgör de tre största arbetsgivarna (Sahlin & Åkerström 2000:257). Inom tillverkningsindustrin dominerar Ericssonkoncernen samt Karlskronavarvet AB. Karlskrona är även en betydande handels- och serviceort och ett centrum för fiske, med en utav Sveriges största landningsplatser. Vidare är länets enda högskola *Blekinge Tekniska Högskola* (BTH), beläget i staden, och sedan 1988 är också ett statligt centralverk Boverket lokaliserat hit (Nationalencyklopedin).

I kommunen finns en utav Sveriges statliga flyktingförläggningar, som är en utav landets största i integrationsverkets regi. Kommunen har ett avtal med integrationsverket att ta emot 155 flyktingar per år (Karlskronakommun). Historiskt sett har dock Karlskrona tagit emot ett rätt litet antal flyktingar och invandrare, vilket bl.a. har grundat sig i att Karlskrona är en militärstad, med vissa restriktioner för utländska medborgare. Detta har tagit sig i uttryck genom att det exempelvis har varit förbjudet för utländska medborgare att beträda vissa öar utan särskilt tillstånd, då dessa har klassats som militärt skyddsområde. På senare år har dock dessa restriktioner mjukats upp något (Rundqvist 1999:3).

I modern tid har socialdemokraterna oftast haft den politiska majoriteten i Karlskrona. Under åren 1991-1994 leddes kommunen av en borgerlig majoritet, som dock återigen fick lämna över styret till socialdemokraterna efter mandatperiodens slut. 2006 års val medförde ett nytt maktskifte, och kommunen styrs nu av en bräcklig borgerlig majoritet. Sverigedemokraterna ökade sina 3 mandat från 2002 års val till hela 8 mandat, vilket motsvarar 3.42 procent av väljarkåren, och innebär att partiet nu är det tredje största i kommunfullmäktige (Expo).

Sverigedemokraternas förra mandatperiod kantades dock både av avhopp, och en oförmåga att föra en enhetlig politisk linje. I princip kunde de dåvarande

representanterna endast enas kring en gemensam politik gällande invandrarfrågan. Vid mandatperiodens slut hade en av de tre kommunfullmäktigeledamöterna hoppat av och platsen stod som vakant (Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006: 82). I skrivande stund har det ännu inte skett några avhopp, och partiet har inte heller haft några svårigheter att fylla sina 8 platser i fullmäktige. Då Sverigedemokraternas förra mandatperiod inte kan tillskrivas några reella möjligheter av att ha kunnat påverka den kommunala politiken nämnvärt, har situationen dock ändrats markant genom partiets ökade väljarmässiga framgångar och mandatfördelning.

4 Teoretiskt ramverk

I enlighet med uppsatsens syfte består detta kapitel av utarbetandet av det teoretiska ramverket. Kapitlet inleds med ramverkets *första del*, som utgörs av en begreppsdiskussion. Här kommer jag även att visa hur Sverigedemokraterna kan förstås som ett RHP-parti med en etno- nationalistisk doktrin. *Den andra delen* bygger på ett relativt abstrakt strukturteoretiskt resonemang, vilket övergår i *den tredje delen*, som är utarbetat i en rationalistisk teoritradition. Då empiri och teori kommer att vävas samman, utgör således ramverket även av uppsatsens analysdel.

4.1 Radikal högerpopulism, vad är det?

Det råder delade meningar om vad begreppet *radikal högerpopulism* egentligen syftar till och hur partier av detta slag kan betecknas. Vissa menar att det främst handlar om ytterkantpartier och använder sig av termer som ”extremhöger” (exempelvis Lodenius & Larsson 1991). Andra menar att dessa partier representerar något nytt och använder sig av beteckningar som ”ny höger” eller ”ny extremhöger”, medan andra främst har fokuserat på dessa partiers motstånd mot invandring, vilket har föranlett beteckningar som ”invandringsfientliga partier” (Rydgren & Widfeldt 2004:10).

Betz (1998) använder sig precis som Rydgren av beteckningen radikal högerpopulism (Radical Right-wing Populism). Han menar att dessa partier kan karaktäriseras av främst två faktorer: dels ett fundamentalt avståndstagande från de demokratiska spelreglerna, så som individuell frihet och principen om lika rättigheter, och där dessa istället är baserade utifrån kriterier så som ras, etnicitet eller religion. Dels karaktäriseras även dessa partier av ett accepterande av våld som ett medel för att kunna utöva politiskt inflytande (Betz & Immerfall 1998:3).

Som framkommit av diskussionen ovan råder det således ingen konsensus vare sig i fråga om beteckningen av dessa partier, eller vad den kan tänkas syfta till. Betz definition ter sig exempelvis något snäv då det gäller Sverigedemokraterna, eftersom de exempelvis inte förespråkar våldsanvändning som en legitim politisk metod. Vad som är tydligt är dock att dessa partier har vissa gemensamma ideologiska drag, vilka skiljer dem från övriga partifamiljer. Rydgren menar att det framförallt är konvergensen kring en politisk profil, baserat på ett etno- nationalistiskt främlingsfientligt budskap, kombinerat med en populistisk kritik av det politiska etablissemanget, som är utmärkande för dessa partier. Begreppet radikala högerpopulistiska partier (RHP), kan därför användas som en paraplybeteckning för en relativt enhetlig partifamilj med *radikala* förändringskrav, som står till *höger* på den ideologiska skalan, karaktäriserad av

en *populistisk* kritik mot det politiska etablissemanget (Rydgren & Widfeldt 2004:11,18).

4.1.1 Populism

Populism är som alla andra termer inom akademien ett mycket tvetydigt och omdiskuterat begrepp. Vissa menar dessutom som exempelvis Laclau (1977), att populism som koncept är så vilseledande och motsägelsefullt, att dess användning därför medför en alltför vid generalisering kring företeelser som är så essentiellt olika (Laclau 1977 i Taggart 2000:17). Jag ansluter mig dock till Rydgrens epistemologiska uppfattning om vikten av definition för att kunna använda begreppet som ett analytiskt redskap (jfr Rydgren & Widfeldt 2004:19).

Populism har ofta använts som ett politiskt skällsord för att beskriva politiker eller politiska partier som har önskat att vara ”populära” (Rydgren & Widfeldt 2004:19). Wörlund menar att populismens livsluft är missnöje, men vad detta omfattas av eller mot vad, varierar givetvis från land till land och över tid. Vidare uppstår ofta populistiska partier där de etablerade partierna inte har kunnat eller velat fånga upp detta missnöje (Wörlund 1995:1).

Enligt Fryklund & Pettersson framträder populism ofta som ett folkligt politiskt eller ideologiskt fenomen, som grundar sig på en reaktion på en upplevd eller reell hotbild (Pettersson & Fryklund 1989:53). Förutom partibildning kan populism ta sig många uttryck, vilket kan ge spontana eller omedelbara uttryck som en reaktion på denna upplevda hotbild. Detta kan utgöras av allt från individuell terror till gatukamp mot skattekontrollörer, aktionsgrupper eller initiativ till folkomröstningar (Pettersson & Fryklund 1989:53).

Taggart (2000), menar att populismen är kameleontisk till sin natur, men att det dock föreligger vissa gemensamma drag som kan sägas karaktärisera en populistisk rörelse eller parti. Han pekar bland annat på att populistiska rörelser ofta är fientligt inställda till representativ demokrati och att populisterna ofta identifierar sig med en idealiserad bild av ett geografiskt område, vilket Taggart benämner som *the heartland* (Taggart 2000:3). För vissa populistiska rörelser utgörs detta geografiska idealiserade område av nationsgränserna, medan andra ser det som regionalt. Rydgren menar att båda varianterna är konstruerade genom att de samtidigt blickar både inåt och bakåt, då den föreställda bilden bygger på iden om ett homogent och idealiserat levnadssätt som har präglat ett idealiserat förflutet (Rydgren & Widfeldt 2004:21).

Detta är exempelvis tydligt i Sverigedemokraternas principprogram där det går att läsa att:

”Sverigedemokraterna sätter värde på det som skapats och förmedlats av vårt folk genom århundradena... Vi som lever idag har ett ansvar att förvalta detta (Sverigedemokraternas principprogram).

Samtidigt använder sig Sverigedemokraterna av ord som ”vårt fädernesland”, vilket också tydliggör en bild av ett idealiserat förflutet, baserat på iden om det säregna etniskt svenska.

Ett annat vanligt inslag i populismen är föreställningen om folket som en homogen enhet, där populisterna ofta utgör sig för att föra den ”tysta majoritetens” talan, gentemot eliten som ofta representeras av det politiska etablissemangen (Taggart 2000:92). Den politiska eliten och de demokratiska representativa institutionerna utmålas som verklighetsfrånvända och korrupta, vilket ställs i motsats till det ”vanliga folkets” sunda förnuft. Denna *anti-etablissemangsstrategi* är också ett tydligt och upprepat inslag i Sverigedemokraternas retorik, där partiet ofta använder sig av slagord som:

”Du är inte ensam... Vi säger vad du tänker” (Sverigedemokraterna press& media).

Taggart menar att förutom bilden av att det politiska etablissemangen utgörs av en korruperad elit, betonar också många populistiska rörelser och partier, att olika ”specialintressen” har tagit över den politiska agendan. För högerpopulister så som Sverigedemokraterna utgörs dessa ”specialintressen” av minoritetsgrupper, ofta invandrares krav på rättigheter och erkännande. Dessa grupper kan också utgöras av någon annan grupp, som anses avvika från den hegemoniska politiska diskursen, så som arbetslösa, miljöaktivister eller feminister (Taggart 2000:93). För Sverigedemokraterna har detta specialintresse främst tagit sig i uttryck i form av en stark kritik och ifrågasättande av den svenska integrationspolitiken och invandrares rättigheter.

Som tidigare påpekats utgör ”folket” således en nyckelroll inom den populistiska ideologin, även om det inte är alldeles klart och tydligt vad folket egentligen är, eller vad det utgörs av. Sverigedemokraterna menar exempelvis att:

”Svensk är den som av sig själv och andra uppfattas som svensk...”

(Sverigedemokraternas principprogram).

Detta innebär dock inte att Sverigedemokraterna accepterar eller förespråkar ett ”blandat” eller mångkulturellt Sverige, då de menar att det finns:

”Kulturella skillnader mellan svenskar och människor från kulturellt avlägsna delar av världen...som det kan vara mer eller mindre komplicerat att förena med varandra” (Sverigedemokraternas principprogram).

I praktiken innebär detta att populistiska partier eller rörelser tenderar att vara mer säkra på vad dem inte är, snarare än vad dem är. Genom att måla ut vissa grupper som avvika (som i Sverigedemokraternas fall bland annat utgörs av invandrare) från idén om ett etniskt homogent majoritetssamhälle, sker det en klar gränsdragning på vilka som inkluderas respektive exkluderas i bilden av ”*the heartland*” (Taggart 2000:94).

Rydgren pekar på en ytterligare konsekvens av föreställningen av ”folket” som en homogen enhet, är att klasskillnader och klasskonflikter förnekas. Detta sker genom populistiska rörelser eller partier ofta framställer sig själva som klasslösa och försvarare av *folkets* bästa. Uttryck som ”vanligt folk” eller ”den lilla människan” snarare än ”arbetarklassen” är därför ett vanligt inslag i dessa gruppers politiska retorik (Rydgren & Widfeldt 2004:21).

4.1.2 Sverigedemokraternas etno- nationalistiska doktrin

Biologisk eller klassisk rasism framhäver ofta sambandet mellan kroppsliga och utseendemässiga kännetecken så som exempelvis hudfärg, med mentala förmågor eller egenskaper. Vidare antas att dessa förmågor är gemensamma för alla medlemmar av respektive ras, vilket ofta förenas med tanken på att de olika raserna kan indelas i hierarkier, där de överlägsna raserna har rätt att dominera och exploatera underlägsna raser (Wigerfelt & Wigerfelt 2001:26).

Idag innehåller dock inte Sverigedemokraternas principprogram eller politiska retorik ord som ras, eller åsikter om människors olika värde baserad på en klassisk raslära. Istället talar man om begrepp som ”den nationella principen”, etnicitet och kulturell homogenitet. Sverigedemokraterna har med andra ord bytt ut klassiskt rasbiologiskt tänkande, mot en politik baserad på etno- nationalism, där kultur och religion fungerar som essentiella enheter och utgör tydliga markörer och gränsdragningar mellan ”vi och dom”. Wigerfelt & Wigerfelt betecknar detta som ”kulturell rasism” då det endast handlar om att rasbiologiska antaganden har ersatts av andra typer av karakteristika, som grund för generalisering och stereotypisering (Wigerfelt & Wigerfelt 2001:28).

Den ”nationalistiska principen” hänger samman med Sverigedemokraternas kulturessentiella ideologi. Principen bygger på tanken om att statens territoriella gränser ska överensstämma med de befolkningsmässiga gränserna, där en etniskt och kulturell homogen befolkning utgör dess ideala form (Sverigedemokraterna våra åsikter). Invandring och ”kulturblandning” ses som en utav de största kränkningarna mot den nationalistiska principen, då den ”ursprungliga” svenska kulturen och identiteten därmed tenderar att luckras upp och utplånas, vilket Sverigedemokraterna menar leder till konflikter och instabilitet (Sverigedemokraternas principprogram). Sverigedemokraterna är dock inte emot existensen av olika kulturer *per se*, och menar exempelvis att:

”Kulturell mångfald är lika nödvändig som biologisk mångfald är för naturen” (Sverigedemokraternas principprogram).

Detta tänkesätt representerar den etno- pluralistiska doktrin som Sverigedemokraterna, precis som så många andra RHP- partier förespråkar. Kultur och etnisk mångfald ses här som något positivt och som bör bevaras, men endast om dessa kan hållas åtskiljda och separerade från varandra. Detta innebär alltså att mångfalden är villkorad genom att det inom respektive nationalstat endast ska finnas en ”statsbärande kultur” (Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006:34). Sverigedemokraternas *mångfaldsbegrepp* bör därför inte förväxlas med *mångkultur*, vilket enligt Sverigedemokraterna leder till uppluckring av den svenska kulturen och identiteten.

4.2 Strukturteoretiska infallsvinklar

I enlighet med uppsatsens syfte, avser detta avsnitt att behandla ett relativt abstrakt strukturteoretiskt resonemang, kring hur framväxten av RHP- partier, tillika Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, kan förstås.

4.2.1 Politiska möjlighetsstrukturer

För att ett nytt parti ska kunna uppstå och nå ett väljarmässigt genombrott, pekar Rydgren på vikten av förekomsten av vissa gynnsamma *politiska möjlighetsstrukturer*, och hur väl framväxande partier lyckas dra fördel av dessa (Rydgren 2005a:21). Enligt Tarrow kan politiska möjlighetsstrukturer förstås som:

”Consistent-but not necessarily formal, permanent, or national dimensions of the political struggle that encourage people to engage in contentious politics...the concept emphasizes resources external to the group” (Tarrow 1998:19f).

Precis som Rydgren, menar jag att vare sig det rör sig om relativt stabila eller mer instabila, snabbföränderliga och situationella politiska möjlighetsstrukturer, finns det dock en anledning att tro att dessa kan bidra till en ökad förståelse till framväxten av RHP- partier (Rydgren 2005a:21).

4.2.2 Nischer på väljararenan

En viktig politisk möjlighetsstruktur som Rydgren pekar på är förekomsten av nischer på väljararenan (Rydgren 2002:106). Dessa hänger samman med de punkter som kommer att lyftas fram och diskuteras nedan, där framförallt ”*dealignment* och *realignment processer*” utgör viktiga delar. Rydgren definierar nischer på väljararenan som:

”Ett tomrum mellan väljarnas position i den politiska rymden och de positioner partierna uppfattas ha i samma rymd” (Rydgren 2005a:22).

Rydgren menar att detta tomrum eller nisch oftast uppstår som ett resultat av tidsskillnaden mellan partiernas och väljarnas förflyttningar inom den politiska rymden. När väljaropinionen förändras i någon riktning, måste alltså de politiska partierna anpassa sin politiska profil i samma riktning, annars riskerar de att tappa väljare (Rydgren 2005a:22).

Politiska partier har dock ofta en inneboende tröghet, vilket innebär att de inte är lika flexibla och snabbföränderliga som väljaropinionen, vilket kan bidra till

framväxten av nischer. Om ett nytt parti som Sverigedemokraterna lyckas att föra fram en politisk profil som överensstämmer med den tillgängliga nischen, föreligger det därmed stora möjligheter att locka till sig väljare (Rydgren 2005a:35). I Sverigedemokraternas fall kan man därmed anta att de har lyckats att utnyttja och hitta en väljarnisch, bland annat genom reproducerandet av bilden av nationen Sverige (den nationalistiska principen), och hur denna måste skyddas från kulturell uppblandning från ”dom andra”, dvs. invandrarna.

Under normala och relativt stabila förhållanden är det dock ovanligt att större nischer uppstår, då partierna har haft lång tid på sig att justera sina positioner i takt med väljaropinionens efterfrågan (Rydgren 2005a:36). Större nischer uppstår också vanligtvis endast vid snabba och dramatiska förändringar i väljaropinionen, eller då det sker en drastisk förändring av ett eller flera av de etablerade partiernas politiska profil. Vidare menar Rydgren att sannolikheten för att nischer ska uppstå, också är högre om en ny eller tidigare svag politisk sakfråga plötsligt blir alltmer framträdande (Rydgren 2005a:22). I en sådan situation har de etablerade partierna varken haft möjlighet eller incitament att positionera sig, vilket kan resultera i en eller flera nischer för RHP- partier som Sverigedemokraterna kan dra nytta av.

4.2.3 Dealignment och realignment processer

Framväxten av nischer på väljararenan hänger samman med de trender som har uppmärksammas de senaste decennierna, där man har kunnat skönja tendenser av minskad partiidentifikation och minskat klassröstande i många Västeuropeiska länder. Rydgren kopplar dessa förändringar till vad som benämns som så kallade *dealignment* och *realignment* processer (Rydgren 2005a:23).

Dealignment kan förstås som en slags avstrukturering, genom att gamla principer har tappat sitt grepp över väljarna, vilket har inneburit att de i större utsträckning har övergett sina gamla partiloyaliteter. *Realignment* kan närmast översättas som omstrukturering, genom att väljargrupperns röstningsbeteende struktureras efter nya principer. Rydgren menar att dessa processer bygger på förändrade mönster av konfliktdimensioner (Rydgren 2005a:24).

Kortfattat och förenklat kan man säga att dagens västeuropeiska demokratier präglas av två huvudsakliga konfliktdimensioner: *den socioekonomiska konfliktdimensionen*, som ställer arbetare mot kapitalet, och *den sociokulturella konfliktdimensionen*, som ställer kulturliberala värden mot mer auktoritära eller partikularistiska värden kring frågor som invandring, medborgarskap, lag och ordning osv. (Rydgren 2005a:25). På senare tid har man dock kunnat skönja en trend där den sociokulturella konfliktdimensionen har ökat i betydelse på bekostnad av den socioekonomiska (Rydgren 2005a:25).

Rydgren pekar på att detta delvis har orsakats av djupgående makroförändringar, som exempelvis övergången från en industriell till en postindustriell ekonomi, tillsammans med den relaterade processen av ekonomisk och kulturell globalisering. Men även andra faktorer som att alltfler väljare

upplever en allt större klyfta mellan sig själva och det politiska etablissemang (i form av politikerförakt och misstro mot de politiska institutionerna), eller uppfattar att det inte längre föreligger någon reell skillnad mellan högern och vänstern, kan också sägas vara bidragande orsaker till ett förändrat konfliktmönster (Rydgren 2005a:26). I förlängningen har detta medfört att alltför många väljare därmed har varit beredda att ompröva sina partiloyaliteter och söka sig till nya partier i enlighet med förändrade referensramar och preferenser (Rydgren 2005a:26).

Förutom att dessa förändringar har skapat ett tillstånd där väljargrupperns intressen har avstrukturerats (*dealignment*) eller omstrukturerats (*realignment*), menar Rydgren att det även har uppkommit en situation, där framförallt de väljargrupper som anser sig ha förlorat något på förändringarna upplever ett hot mot sin identitet. De tankestrukturer som vissa väljargrupper tidigare använt för att tolka verkligheten har därmed minskat i sin effektivitet, vilket ökar sannolikheten att överge gamla tankemönster och bli mer mottagliga för nya tolkningsramar (Rydgren 2005a:25).

I ett läge där den socioekonomiska konfliktdimensionen får en allt mindre betydelse, kommer således också allt färre väljare att tolka den sociala och politiska verkligheten i klasstermer. Detta är ett tydligt drag framförallt om man tittar på RHP- partiets ökade framväxt, då dessa partier har haft en förmåga att mobilisera framförallt arbetarväljare. Rydgren påpekar att detta dock inte bör ses som ett resultat av en ökad främlingsfientlighet bland arbetarväljarna, utan snarare något som hänger samman med just den ökade betydelsen av frågor rörande den sociokulturella konfliktdimensionen, som exempelvis invandring. Därmed kan man alltså förmoda att så länge som dessa väljargrupper identifierade sig med de socialistiska partiernas socioekonomiska politik, och såg dem som försvarare av sina klassintressen påverkades inte heller deras röstningsbeteende nämnbart (Rydgren 2005a:26).

Här spelar alltså de omstruktureringsprocesser (*realignment*) som Rydgren lyfter fram en viktig roll, då man kan anta att sannolikheten för att ett RHP parti växer fram är större om den sociokulturella konfliktdimensionen har kommit att öka i betydelse. Men även avstruktureringsprocesser (*dealignment*) är av stor betydelse vilket har tagit sig i uttryck i form av en minskad andel av partiidentifierade väljare och minskat klassröstande.

Genom en förändrad samhällsbild har det alltså uppkommit en situation med gynnsamma politiska möjlighetsstrukturer eller nischer, för ett RHP- parti som Sverigedemokraterna att kunna utnyttja och dra nytta av.

4.2.4 Politisering av nya frågor

Budge & Farlie (1983), menar att då politiska partier försöker att mobilisera sakfrågeväljare, görs detta inte endast genom att attackera varandras ståndpunkter. De menar att en viktig strategi också utgörs av att försöka rikta väljaropinionens och medias fokus till någon, eller några av partiets egna sakfrågor, för att just dessa ska dominera valkampanjen (Budge & Farlie 1983 i Rydgren 2005b:422).

Detta innebär att politisering av nya eller gamla sakfrågor kan medföra expanderade politiska möjlighetsstrukturer, och vara av stor betydelse för framväxten av nya partier. För RHP- partier som Sverigedemokraterna har därmed politisering av invandrarfrågan medfört expanderade politiska möjlighetsstrukturer. Detta grundar sig främst på två orsaker: dels att en tillgänglig nisch har öppnats upp, och dels för detta också har resulterat i en ökad synlighet för dessa partiers huvudfråga: invandringen (Rydgren 2005a:27).

Ett exempel på detta är hur invandrarfrågan kom att hamna i fokus, vid 2002 års valrörelse, då både moderaterna och folkpartiet lade fram förslag avsedda att villkora medborgarskapet för invandrare, genom bland annat ett förslag om språktest (Analyskritik). Både språktest och krav på bättre kunskaper i svensk historia är förslag som Sverigedemokraterna länge har haft på sin politiska agenda (Sverigedemokraternas handlingsprogram). Därmed kan man alltså anta att politiseringen av invandrarfrågan i 2002 års valrörelse, kom att både synliggöra Sverigedemokraternas politiska agenda, samtidigt som det öppnade upp och legitimerade en möjlig politisk nisch att driva politik kring. Att etablerade och respekterade partier som folkpartiet och moderaterna, även positionerade sig så tydligt, gällande frågor som RHP- partier länge haft på sin politiska agenda, medförde också att dessa frågor gavs ett ökat utrymme och politisk legitimitet. Precis som Rydgren (se Rydgren 2005a:29), menar jag därför att de etablerade partiernas förhållningssätt, därmed är ytterst viktigt vid uppkomsten av politiska möjlighetsstrukturer på väljararenan. Denna aspekt kommer dock att lyftas fram och diskuteras mer ingående lite längre fram.

Det är emellertid inte bara en ökad politisering av exempelvis invandrarfrågan, som kan vara av betydelse för framväxten av RHP- partier. Även andra sakfrågor som exempelvis EU eller globalisering, kan vara viktiga frågor att bygga sin politiska profil kring. Rydgren menar att detta dels kan medföra försvagad partiidentifikation och lojalitetsband, för de väljare som inte delar ”sitt” partis åsikt i den specifika frågan. Dels kan detta också medföra att exempelvis RHP- partier får större uppmärksamhet för sitt huvudsakliga politiska budskap (invandringen), genom att fokusera sin politik kring andra aktuella och viktiga sakfrågor (Rydgren 2005a:27).

För Sverigedemokraterna har detta tydliggjorts genom att man har försökt att ”bygga ut sitt program” och väva in andra frågor i sitt principprogram än just invandrarfrågan. Frågor som har kommit att stå i fokus är bland annat kriminalitet, NEJ TILL EU, skatter och sysselsättning (Sverigedemokraterna våra åsikter). Vad som är anmärkningsvärt är dock hur Sverigedemokraterna länkar minskad kriminalitet till en nationalistisk politik. I Sverigedemokraternas principprogram kan man läsa att:

”Bara en nationalistisk politik kan ge den trygghet och den omtanke som minskar kriminalitet” (Sverigedemokraternas principprogram).

Hur en nationalistisk politik, tillika den nationalistiska principen skulle kunna minska kriminalitet *per se*, framgår dock inte mer än vad som sägs i ovanstående citat. Explicit kan man däremot anta att det är just minskad invandring som avser att råda ”bot” på kriminalitet, då invandring eller ”kulturblandning”, ses som en

utav de största kränkningarna mot den nationalistiska principen, och därmed leder till konflikter och instabilitet.

Avslutningsvis vill jag också lyfta fram hur ”liberaliseringar” och policyförändringar av exempelvis invandrings och asylpolitiken, också kan öppna upp för ökade politiska möjlighetsstrukturer för RHP-partier (Rydgren 2005b:422). Främst för att detta kan ha en mobiliserande effekt på väljare med latent främlingsfientliga eller invandringskritiska åsikter, då dessa kan uppleva detta som ett hot gentemot sina intressen eller identitet (Rydgren 2005a:27). Här är Sverigedemokraternas kritik av etablissemangets bild (de etablerade partiernas) av ”det multikulturella samhället”, ett slående exempel, då man menar att det multikulturella Sverige hotar att utplåna den svenska kulturen och identiteten (Sverigedemokraternas principprogram).

4.2.5 Frame transformations

Ett annat viktigt inslag som kan verka mobiliserande på väljarkåren i form av ökade politiska möjlighetsstrukturer, är vad Benford & Snow (2000), benämner som *frame transformations* (Rydgren 2005b:426). Detta innebär att man försöker förstöra sina motståndares politiska centrala begrepp genom att ge dem nya betydelser och länka dem till nya konnotationer (Rydgren & Widfeldt 2004:217). Rydgren pekar på hur Sverigedemokraterna har använt sig av denna strategi genom att omforma eller *transform*, begrepp som exempelvis ”kulturberikare”. Begreppet som först myntades för att betona invandringens positiva effekter, har i Sverigedemokraternas regi kommit att användas i allt annat än en positiv bemärkelse, och ofta i syftet att konstruera bilden av invandrare som kriminella och avvikande (Rydgren & Widfeldt 2004:217f).

Ett annat exempel på *frame transformations*, är hur Sverigedemokraterna har kommit att använda begreppet *folkkhemmet* i sin politiska retorik, och göra det till sitt eget. Då Sverigedemokraterna talar om folkhemmet, handlar det förstås inte om vad som vanligtvis kopplas i ihop med den socialdemokratiska utopiska folkhemstanken, dvs. universella rättvisa och demokratiaspekter. Sverigedemokraternas folkhem handlar visserligen om ”social rättvisa och nationell solidaritet”, men denna rättvisa är villkorad genom tillämpandet av den nationalistiska principen. I Sverigedemokraternas folkhem syftar nämligen dessa sociala rättigheter främst till etniskt svenska. Därmed kan man säga att Sverigedemokraterna, om ännu inte tagit över helt, men likväl transformerat ett vedertaget politiskt begrepp, genom att göra det till sitt eget.

4.2.6 Hur de etablerade partierna handlar

Som jag snuddade vid i föregående avsnitt, utgör de etablerade partiernas (eller någon annan erkänd politisk aktör), förhållningssätt till ett framväxande RHP-parti, en annan viktig faktor som kan ha betydelse för att nå en väljarmässig

framgång (Tarrow 1998, Rydgren 2005a:29). Om de etablerade partierna väljer att samarbeta med ett framväxande RHP- parti, kan detta mycket väl bidra till, en i väljarnas ögon ökad politisk legitimitet. Samtidigt kan ett eventuellt samarbete också locka till sig massmedial uppmärksamhet. Vidare pekar Rydgren också på hur situationer där de etablerade partier anammar det framväxande partiets språkbruk, eller tar över sakpolitiska förslag från det framväxande partiet, kan fungera på ett liknande sätt (Rydgren 2005a:29). Här utgör det redan nämnda exemplet om språktest, en målande beskrivning av en sådan företeelse.

Samarbete mellan de etablerade partierna och ett RHP- parti behöver dock inte alltid innebära en öppning för politiska möjlighetsstrukturer. Ett samarbete kan mycket väl resultera i krympta nischer. Genom att samarbeta med ett framväxande RHP- parti, minskar exempelvis chansen för partiet att utnyttja det första steget i den populistiska anti-etablissemangsstrategin (dvs. hur dessa partier utger sig för att representera den enda reella oppositionen till det politiska etablissemanget) på ett framgångsrikt sätt (Rydgren 2005b:424).

Då det gäller Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, kan man konstatera att situationen i fullmäktige under den förra mandatperioden (2002-2006), karaktäriserades av en *cordon sanitaire*. Detta innebar att alla de etablerade partierna uppvisade en enad front, mot att ingå ett formellt samarbete med Sverigedemokraterna (BLT 22/9 2006). Likaså visar Kommunrapporten *Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006*, (som utfördes på uppdrag av Integrationsverket), och som innehåller både intervjuer med ledamöter från fullmäktige, samt en granskning av mötesprotokoll och motioner från mandatperioden, att ett samarbete med Sverigedemokraterna aldrig förekom (Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006:83ff).

Därmed inte sagt att detta på något sätt skulle ha minskat Sverigedemokraternas chanser att öka sina mandat, då valresultatet vid 2006 års val indikerar motsatsen, och Sverigedemokraterna istället ökade sina mandat. Utan att dra några slutsatser om Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, föranledde ändock situationen i fullmäktige att Sverigedemokraterna inte var sena med att utnyttja sin ”marginaliserade” position på ett effektivt sätt.

I Sverigedemokraternas partitidning, *SD-kuriern*, beskriver exempelvis gruppleddaren i Karlskrona, Richard Jomshof, i ett flertal artiklar hur ”etablissemanget” (övriga partier), gång på gång motarbetar och avfärdar Sverigedemokraternas förslag i fullmäktige, trots att de enligt Jomshof endast utgör sin plikt, att representera folket (SD-kuriren). Därmed kan man skönja den av RHP- partier, flitigt använda anti-etablissemangsstrategin, där Sverigedemokraterna målar upp en bild av sig själva, som motarbetade och utfrysta av den politiska eliten, eller etablissemanget. I en tid som karaktäriseras av *dealignment* och *realignment* processer (Rydgren & Wigerfelt 2005a:23), med väljare som är beredda att ompröva gamla partilojaliteter, och ett växande politikerförakt, kan man därmed tänka sig att Sverigedemokraternas anti-etablissemangsstrategi kan ha kommit väl till pass.

4.3 En rationalistisk approach

I det teoretiska ramverkets avslutande del kommer jag att använda mig av rationalistiska teoribildningar, kring nya partiers uppkomst och väljarmässiga framgångar. Dessa kommer att appliceras på fallet Karlskrona. Trots att denna studie inte tar sin utgångspunkt i en rationalistisk/positivistisk vetenskapssyn, menar jag att det ändå skulle kunna vara fruktbart för mitt syfte, att likväl använda mig av dessa teoretiska verktyg. Återigen med syftet att ge en ökad förståelse för framväxten av RHP- partier, och Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona.

4.3.1 Spridningseffekten

Den existerande litteraturen tillskriver ibland spridningseffekter (diffusionseffekter) som möjliga teoretiska hypoteser, för att förklara varför nya partier bildas eller når ett väljarmässigt genombrott (Erlingsson 2005a:207). Strang (1991) har definierat spridningseffekter som:

”Any process where prior adoption of a trait or practice, or strategy in a population alters the probability of adaption for remaining non-adopters”
(Strang 1991 citerad i Erlingsson 2005a:208f).

Trots att min epistemologiska utgångspunkt inte grundar sig på tron på kausala förklaringsmodeller, menar jag att det ändå skulle kunna vara intressant, att med hjälp av teorin om spridningseffekten se hur det förhåller sig i Karlskrona. Återigen är syftet att söka bidra med en ökad förståelse för framväxten av RHP- partier och Sverigedemokraternas väljarmässiga framgångar.

Tanken med spridningseffekten är att om en eller flera personer har haft framgång med en viss strategi, ökar sannolikheten för att andra människor kommer att använda samma strategi (Erlingsson 2005a:209). Erlingsson kopplar detta till antagandet om den *rationella imitationsmekanismen*, dvs. hur vi imiterar ett redan framgångsrikt handlande på basis av den tillgängliga information som andra människors handlande har bidragit till (Erlingsson 2005a:209).

Att människors beteende formas av samspel med andra människor, och imitation av ett redan framgångsrikt handlande är dock knappast någon nyhet. Den rationalistiska teoribildningen, som ofta använder sig av spelteoretiska förklaringsmodeller, har alltid antagit att människor fattar beslut baserade på hur de tror att individer i deras omgivning kommer att agera (Erlingsson 2005a:208). Vad som är intressant gällande spridningseffekten och rationell imitation, i relation till RHP- partiers ökade väljarmässiga framgångar, är hur Erlingsson kopplar detta till *två underhypoteser*. I denna studie kommer jag emellertid bara att använda mig av *Underhypotes A*, men vill ändå passa på att redogöra för *Hypotes B*, så att inte helhetsbilden av Erlingssons resonemang går förlorad.

Underhypotes A eller *Klusterhypotesen*, går ut på antagandet om att:

”Kommuner där nya partier gjort entré, tenderar att vara grannar med varandra, oavsett när grannkommunen fick ett nytt parti (Erlingsson 2005a:236).

Den andra hypotesen som Erlingsson använder sig av, *Underhypotes B* eller *Hypotesen om direktsmitta*, är något strängare formulerad, då Erlingsson menar att det också är viktigt att ta hänsyn till temporal närhet (Erlingsson 2005a:236).

Underhypotes B, går ut på antagandet om att:

”En partibildning i en kommun vid tidpunkt t förklaras av att en grannkommun fick en partietablering vid närmast föregående val” (Erlingsson 2005a:236).

Underhypotes B har med andra ord ett strängare krav på representation vid valet *direkt före* det aktuella som förklaringskraft (Erlingsson 2005a:213).

Då det gäller den relativt milda, *Underhypotes A*, (antagandet om att kommuner där det finns nya partier, tenderar att vara grannar med varandra, oavsett när grannkommunen fick ett nytt parti), kan man dra vissa slutsatser. Vid 2002 års val då Sverigedemokraterna tog sina första tre mandat i Karlskrona kommun, hade Ronneby kommun, som gränsar till Karlskrona ett, eller flera nya partier i kommunens fullmäktige (Erlingsson 2005a:227). De andra gränsande kommunerna Emmaboda och Torsås kommun hade dock inga partier i dess fullmäktige som kan klassificeras som nya partier (Erlingsson 2005a:27).

Detsamma gäller för Sverigedemokraternas mycket framgångsrika val 2006. Karlskronas närmaste grannkommun Ronneby hade ett eller flera nya partier, däribland Sverigedemokraterna (sedan 2002) representerade i kommunfullmäktige. Emmaboda och Torsås kommun hade fortfarande inga nya partier i respektive fullmäktige (SCB/val)

Enligt min mening måste jag konstatera att *Underhypotes A*, och spridningseffekten inte kan bidra med någon egentlig utökad förståelse för min studie om RHP- partiets ökade väljarmässiga framgångar, tillika Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona. Visserligen kan teorin ge mig en infallsvinkel, (precis som den också avser att göra) om att lokala partier tenderar att uppstå i grannkommuner, men någon egentlig utökad förståelse för mitt syfte, har jag emellertid svårt att finna.

En intressant parentes gällande *Underhypotes A*, som jag dock vill passa på att förmedla, är hur den Sverigedemokratiska representationen vid 2006 års val kom att sprida sig till samtliga utom en (Olofströms kommun) av Blekinges kommuner (Valmyndigheten). Om spridningseffekten kan ses som en möjlig bidragande faktor till utfallet eller ej, låter jag emellertid vara osagt och lämnar till någon annan att undersöka vidare.

4.3.2 Wörlunds tes

Wörlund (1999), har undersökt hur man kan förklara lokala partiets (partier som ännu inte uppnått någon riksdagsrepresentation) framgångar på en kommunal lokal politisk nivå. Wörlund har bland annat tittat på vilken betydelse den politisk-

sociala strukturen kan ha för dessa partiers uppkomst och framgångar (Wörlund 1999:51f). Precis som Erlingsson har Wörlund inte endast riktat in sig på RHP-partier, men då Sverigedemokraterna än så länge passar in i denna kategori (lokala partier utan riksdagsrepresentation), ter sig därmed Wörlunds tes som användbar för syftet med min studie.

Wörlund har framförallt utgått från frågan huruvida det finns något som förenar de kommuner där lokala partier är representerade (Erlingsson 2005b:176). Undersökningen fastslår att förekomsten av lokala partier, som exempelvis ett RHP-parti, inte kan knytas till en särskild geografisk kontext eller en viss kommunstorlek (Erlingsson 2005b:176). Vidare menar Wörlund att lokala partier också uppkommer i både borgerligt och socialistiskt dominerade kommuner (Wörlund 1999:59). Vad som är intressant i Wörlunds undersökning, som också kan vara användbart i min studie, är hans tes om att det verkar finnas ett signifikant samband mellan kommuner som har ett lågt valdeltagande och framgångsrika lokala partier (Wörlund 1999:59). Vidare fastslår Wörlund att:

”Ökningen av antalet lokala partier... skall ses mot bakgrund av de etablerade partiernas allmänna tillbakagång genom minskat förtroende, minskande medlemstal och en ökande andel som splittrar sina röster mellan partierna” (Wörlund 1999:60).

Wörlund menar därmed precis som Rydgren gör (och många med honom) gällande RHP-partier, hur man kan spåra nya partiers framväxt till samhälleliga strukturförändringar (se exempelvis Rydgren 2005a:36f).

Wörlund har emellertid fått utså en del kritik för de slutsatser som han bygger sin analys på. Framförallt att han inte i enlighet med en ”regelrätt” rationalistisk/positivistisk vetenskapstradition, lyckas understödja sin hypotes med en tillräckligt stark teoretisk förankring, och ett tillfredsställande datamaterial (se Erlingsson 2005b:177). Även om så skulle vara fallet anser jag att det ändå skulle vara intressant att se hur hans tes angående valdeltagande, förhåller sig i relation till Karlskrona.

Vad jag har kunnat utläsa av mitt material, förhåller sig dock valdeltagandet i Karlskrona relativt högt i relation till riket i övrigt. Trots att valdeltagandet minskade med nästan en procentenhet, sedan 2002 års val, ligger valdeltagandet i Karlskrona ändå nästan två procentenheter (82.3 procent) över rikets 80.4 procent (Valmyndigheten)

4.3.3 Utbildningsnivå

En sista möjlig teoretisk infallsvinkel som jag kommer att undersöka, är graden av utbildningsnivå i Karlskrona kommun. Många studier som har gjorts (se exempelvis Hernes & Knudsen 1994), visar på att det finns ett samband mellan graden av främlingsfientlighet och utbildningsnivå (Wigerfelt & Wigerfelt 2001:60). Resonemanget grundar sig på uppfattningen om att utbildning bidrar till att fördomar minskar. Att hög utbildningsnivå skulle implicera mindre rasism och högre tolerans *per se*, är emellertid diskutabelt. Vissa menar att högutbildade

istället har lärt sig hur och vad de ska svara på i exempelvis attitydundersökningar, hur de ska uppträda offentligt osv. Egentligen kan man säga att dessa grupper, genom sin makt och inflytande på ett subtilt sätt, likväl påverkar den rasistiska diskursen (Teun van Dijk 1993, i Wigerfelt & Wigerfelt 2001:62).

Då min studie inte syftar till att undersöka hur diskursivt maktutövande konstrueras och reproduceras, menar jag att det ändå kan finnas en poäng med att se hur det förhåller sig med utbildningsnivån i Karlskrona. Enligt de uppgifter jag har kunnat få tillgång till, har jag dock inte kunnat utläsa att utbildningsnivån i Karlskrona, på något sätt skulle vara lågt i relation till riket i övrigt (Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006:82). Då det gäller den eftergymnasiala utbildningsnivån ligger till och med Karlskrona 6 procent över, rikets genomsnittliga 30 procent (Karlskronakommun).

5 Sammanfattande diskussion

Uppsatsen närmar sig sitt slut och det är dags att knyta ihop och avsluta med en sammanfattande diskussion. Med avstamp i uppsatsens frågeställning, utarbetades ett teoretiskt ramverk som syftade till att ge en ökad teoretisk förståelse för RHP-partiers framväxt och Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona. Syftet med ramverket var också att tydliggöra vissa teoretiska begrepp, samt visa hur Sverigedemokraterna kan förstås som ett RHP – parti med en etno- nationalistisk doktrin.

Förståelsen av Sverigedemokraterna som ett RHP- parti med en etno- nationalistisk doktrin, tydliggörs framförallt genom konvergensen kring en enhetlig politisk profil, dvs. ”invandrarfrågan”. Att Sverigedemokraterna använder sig av en populistisk kritik och anti- etablissemangsstrategi, där de utger sig för att föra ”folkets” talan mot det politiska etablissemanget, pekar också i denna riktning. Konstruerandet av en bild av folket och nationen, baserat på ett idealiserat geografiskt förflutet, där kultur och religion istället för *ras*, fungerar som essentiella enheter, för vem eller vilka som inkluderas i Sverigedemokraternas Sverige, utgör ytterligare tydliga tecken.

Då det gäller studiens frågeställning, har jag inte kunnat finna några indikationer på att framgångarna i Karlskrona, skulle kunna förstås med hjälp av vare sig låg utbildningsnivå, eller lågt röstdeltagande. Snarare är både utbildningsnivå och valdeltagande över rikets genomsnittliga. Då det gäller spridningseffekten, måste jag återigen konstatera att denna teoretiska modell, inte gav en speciellt utvidgad förståelse för just Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona. Detta kan möjligtvis ha en grund i att det kan vara problematiskt att använda sig av en rationell imitationsmodell på bara ett fall. Det kan också ha en grund i att modellen syftar till att undersöka spridningseffekten, då det gäller ”nya partier” i största allmänhet, och inte specifikt RHP- partier som Sverigedemokraterna. Då jag menar att Sverigedemokraterna inte är vilket ”nytt” parti som helst, utan ett *radikalthögerpopulistiskt parti*, kanske inte en rationell imitationsmodell kan ge någon direkt utökad förståelse för, hur den här typen av åsikter har kunnat få ett så starkt stöd, i form av väljarmässiga framgångar.

Trots att min ”rationella approach”, inte visade sig speciellt fruktbar för just denna studies syfte, menar jag att indikatorer som utbildningsnivå, valdeltagande etc. likväl kan vara viktiga att undersöka, för att kunna få en bättre helhetsbild och utökad förståelse av en företeelse eller en situation. Likaså kan spridningseffekten fungera på liknande sätt.

Då det gäller RHP- partiets ökade väljarmässiga framgångar, tillika Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, menar jag att dessa istället kan förstås i ljuset av ökade politiska möjlighetsstrukturer, och en förmåga att utnyttja tillgängliga nischer på väljararenan. Jag menar att en ökad politisering av

”invandrarfrågan” har kommit att utgöra en sådan tillgänglig nisch för Sverigedemokraterna. Därav kan man tänka sig att denna nisch, har varit extra tillgänglig i kommuner som Karlskrona, där Sverigedemokraterna skördat stora framgångar. Vad detta kan tänkas ha uppkommit av, är troligen mycket svårt att svara på.

Ett förändrat mönster av konfliktdimensioner, där den socioekonomiska konfliktdimensionen har kommit att minska på bekostnad av den sociokulturella kan vara en teoretisk infallsvinkel. Då man kan skönja att ett förändrat konfliktdimensionsmönster har skapat en process av *dealignment* (avstrukturerings) och *realignment* (omstrukturerings), kan man därför tänka sig att detta har inneburit att alltfler väljare i kommuner som Karlskrona, har varit beredda att ompröva sina partiloyaliteter, till följd av förändrade preferenser och tolkningsramar.

Vidare menar jag att situationer som karaktäriseras av processer av *dealignment* och *realignment*, med en växande misstro mot politiker och det politiska etablissemang, också skapar ett gynnsamt klimat för att få stöd för en populistisk anti- etablissemangsstrategi på ett framgångsrikt sätt. Det är därmed mycket möjligt att detta kan ha varit fallet i Karlskrona.

En annan tänkbar teoretisk infallsvinkel kan bestå i partiets förmåga av att ha lyckats ”bygga ut” sitt program, och fokusera kring andra frågor än just invandrarfrågan. Sverigedemokraternas NEJ TILL EU, eller fokusering kring sysselsättning eller minskad kriminalitet, kan således ha skapat gynnsamma politiska möjlighetsstrukturer, och haft en mobiliserande effekt på väljarkåren. Då Karlskrona också kan karaktäriseras som en kommun med en stark socialdemokratisk förankring, menar jag att RHP- partiets förmåga att mobilisera just arbetarväljare, också kan ha inverkat på Sverigedemokraternas väljarmässiga framgångar. Vidare kan en annan möjlig teoretisk infallsvinkel utgöras av Sverigedemokraternas förmåga att transformera vedertagna politiska begrepp, som *folkhemmet*, och göra det till sitt eget.

Avslutningsvis vill jag framhålla vikten av hur etablerade partiets handlande kan ha betydelse för ett framväxande RHP- parti, genom ökad synlighet och legitimitet i väljarkårens ögon. Om de övriga partiernas *cordon sanitaire*, i Karlskrona har medfört ökade eller krympta politiska möjlighetsstrukturer eller nischer, uppmanar jag dock någon annan att undersöka vidare.

Som framkommit av min sammanfattande diskussion, har jag inte utrönt några direkta ”svar” på RHP- partiets framväxt, tillika Sverigedemokraternas framgångar i Karlskrona, vilket heller aldrig har varit min mening eller ambition. Genom denna studie hoppas jag ändå ha förmedlat det viktigaste av allt: Hur ett *radikalthögerpopulistiskt* och främlingsfientligt partis, väljarmässiga framgångar kan förstås utifrån ett teoretiskt plan.

6 Referenser

Tryckta källor

- Betz, Hans-Georg & Immerfall, Stefan, 1998. *The new politics Right*. London: MacMillan
- Bjereld, Ulf, Demker, Marie, Hinnfors, Jonas, 1999. *Varför Vetenskap?* Lund: Studentlitteratur
- BLT (Blekinge Läns Tidning) 22/9 2006. *De tar över styret i Karlskrona kommun* (Martin Hult)
- Erlingsson, O Gissur, 2005a. *Varför bildas nya partier? Om kollektivt handlande och partientreprenörer*. Lund University: Department of Political Science
- Erlingsson, O Gissur, 2005b. *Politiska partier*. Lund: Studentlitteratur
- Foucault, Michael, 2002, *Sexualitetens historia. Band 1-Viljan att veta*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos
- Fryklund, Björn & Pettersson, Tomas, 1989. *Vi mot dom. Det dubbla främlingskapet i Sjöbo*. Lund: CESIC
- Larsson, Stieg & Ekman, Mikael, 2001. *Sverigedemokraterna. Den nationella rörelsen*. Stockholm: Ordfront förlag
- Larsson, Anna- Lena & Larsson, Stieg, 1991. *Extremhögern*. Stockholm: Tiden
- Lundquist, Lennart, 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur
- Marsh, David & Stoker, Gerry, 2002. *Theory and Methods in Political Science*. New York: Palgrave MacMillan
- Merriam, Sharan B, 1994. *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur
- Rydgren, Jens, 2002. *Political Protest and Ethno-Nationalist Mobilization. The Case of French Front National*. Stockholm University: Dep.of Sociology

- Rydgren, Jens & Widfeldt, Anders, 2004. *Från Le Pen till Pim Fortuyn-populism och parlamentarisk högerextremism i dagens Europa*. Malmö: Liber
- Rydgren, Jens, 2005a. *Från skattemissnöje till etnisk nationalism. Högerpopulism och parlamentarisk högerextremism i Sverige*. Lund: Studentlitteratur
- Rydgren, Jens, 2005b. "Is extreme right-wing populism contagious? "Explaining the emergence of a new party family". *European Journal of political Research*, vol 44:3, sid. 413-437
- Rundquist, Mikael, 1999. *Demokratins muskler*. Stockholm: CEIFO
- Sahlin, Ingrid & Åkerström, Malin, 2000. *Det lokala våldet*. Stockholm: Liber
- Sandberg, Kristina & Wernersson, Agneta, 2004. *Sverigedemokraterna i Kävlinge och Svedala kommun*. D-uppsats. Statsvetenskapliga institutionen, Lunds Universitet
- Slätt, Richard, 2004. *Sverigedemokraterna från insidan. Berättelsen om Sveriges största parti utanför riksdagen*. Stockholm: Expo & Hjalmarsson & Högberg
- Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006, Rapport 2006: Integrationsverket
- Taggart, Paul, 2000. *Populism*. Buckingham: Open University Press
- Tarrow, Sydney, 1998. *Power in movement*. Cambridge: Cambridge University Press
- Tvärsnitt, 2002:2, Stockholm: Vetenskapsrådet
- Wigerfelt, Berit & Wigerfelt, Anders. 2001. *Rasismens yttringar*. Lund: Studentlitteratur
- Wahl, Anna, 2001. *Det ordnar sig. Teorier om organisationer och kön*. Lund: Studentlitteratur
- Wörlund, Ingmar, 1995. *Populism kontra Genus eller varför röstar inte kvinnor på Ny Demokrati?* Mitthögskolan Östersund: Samhällsvetenskapliga institutionen
- Wörlund, Ingmar, 1999. "Lokala partier i Sverige". *Kommunal ekonomi och politik*, vol 3:3, sid. 51-62

Internetkällor

Analyskritik: www.analyskritik.se/artiklar/. 10 december 2006

Expo : www.expo.se/valresultat. 20 november 2006

Karlskrona kommun: www.karlskronakommun.se/kommunfakta. 18 december 2006

Nationalencyklopedin: www.nationalencyklopedin.se. Sökord: Karlskrona, 30 december 2006

SD-kuriern: www.sdkuriren.se/Jomshofsblogg 28 december 2006

SCB/arbetsmarknad: www.scb.se/arbetsmarknad. 2 januari 2007

SCB/val: www.scb.se/valresultat. 29 december 2007

Sverigedemokraterna media & press:

www.sverigedemokraterna.se/media&press. Tillgänglig 7 januari 2007

Sverigedemokraternas principprogram:

www.sverigedemokraterna.se/principprogram. Tillgänglig 7 januari 2007

Sverigedemokraterna våra åsikter: www.sverigedemokraterna.se/varaasikter.

Tillgänglig 7 januari 2007

Sverigedemokraternas handlingsprogram:

www.sverigedemokraterna.se/handlingsprogram. Tillgänglig 7 januari 2007

Valmyndigheten: www.valmyndigheten.se/slutgiltigtvalresultat. 4 januari 2007

